

νὰ ἐνεργήσωσι τὸ δέον καὶ περὶ Ὀρφανοτροφείου, ἔχοντες ἤδη τὸ καλὸν παράδειγμα τῶν αὐτοῦ Ἀρμενίων, οἵτινες καὶ ὀλιγότεροι ὄντες κατὰ τὸν πληθυσμὸν, δὲν ἡμέλησαν νὰ συστήσωσι καὶ μικρὸν Ὀρφανοτροφεῖον ἐν τῷ Νοσοκομείῳ αὐτῶν, κειμένῳ ὡσαύτως οὐ μακρὰν τῆς Πηγῆς. Ἐννοεῖται δὲ, ὅτι πρὸς σύστασιν καὶ διατήρησιν τοῦ μεγάλου τούτου Ὀρφανοτροφείου τῆς Κωνσταντινουπόλεως πρέπει νὰ ζητηθῶσιν εὐστόχως βοηθήματα καὶ ἀφιερῶματα παρὰ παντός τοῦ Γένους.

Κατὰ τὸ Φιλοπάτιον περὶ τὴν Πηγὴν ὑπῆρχον τὸ πάλαι καὶ Παλάτια τῶν ἡμετέρων αὐτοκρατόρων, λεγόμενα Πηγαῖα, κτισθέντα κατὰ πρῶτον ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Βασιλείου τοῦ Μακεδόνης περὶ τὰ τέλη τῆς ἐνάτης ἑκατονταετηρίδος, καλλωπισθέντα δὲ καὶ αὐξηθέντα ὑπὸ τῶν ἐφεξῆς αὐτοκρατόρων, καὶ συγκαταστραφέντα ὑπὸ τῶν ἐχθρικών ἐπιδρομῶν μετὰ τοῦ ναοῦ, περὶ οὗ προείπομεν. Εἰς τὰ Παλάτια ταῦτα εἰποῦν οἱ ἡμέτεροι αὐτοκράτορες τὴν λεγομένην Ἐσρινὴν εἰς Πηγὰς μεταστάσιν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Αναλήψεως μετὰ πομπικῆς προελεύσεως διὰ τὴν ἀλλαγὴν τοῦ ἀέρος καὶ τὴν φυσικὴν χάριν τοῦ τόπου.

Εἰς διάφορα μέρη τῆς Πηγῆς ὑπάρχουσιν ὥραϊαι ἐπιγραφαὶ Ἑλληνικαὶ νεώτεραι, τὰς ὁποίας δὲν ἔχομεν προχειροῦς. Ἐκ τῶν παλαιωτέρων ἀναφέρει ἡ Κωνσταντινίς τὰς δύο ταύτας, τὴν μὲν πρώτην, Ἰωάννου τοῦ Εὐχαΐτων, σοφοῦ κληρικοῦ.

Ἐβλύξε καὶ πρὶν νᾶμα τῷ λαῷ πέτρῃ,
Χριστὸν δὲ ταύτην μυστικοῖ φρεσι λόγοι,
Ὅ καὶ ποτίζει νέκταρ πρὸς ἀφθαρσίαν.
Μήτηρ δὲ Χριστοῦ, δευτέρα πάλιν πέτρα,
Ζηλοῖ τὸν υἱόν, καὶ ῥέει ζωῆς ὕδωρ.
Πάντες δέχεσθε συντρέχοντες τὴν χάριν.

Τὴν δὲ ἄλλην τοῦ Φιλῆ, ἀνδρὸς λογίου καὶ φιλομούσου.
Ζωῆς ἐγὼ βλέπω σε πηγὴν, Παρθένε,
Πᾶσαν φλόγα σθεννύεις παντός κινδύνου.
Σὺ γὰρ ἀναψύχεις με τοῖς τεραστίοις,
Ἀφθαρσίας φέρουσα τοῖς κόλποις φλέβῃ.

ΔΕΙΝΑΓΟΡΑΣ.

ΓΕΩΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΓΗΣ ΦΥΣΙΣ.

Ἡ Γῆ διὰ τῆς εἰρησίου κινήσεως ὑπόκειται εἰς τὴν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἄμεσον ἐπιβρόχιν τοῦ φωτός καὶ τῆς θερμότητος, ἐκπεμπομένης ἀπὸ τὸν Ἡλίον. Ἐκ τούτου προέρχεται πρὸς πάντα τὰ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς διασπαρμένα ὄντα σειρὰ τις ἐνεργειῶν, τῶν ὁποίων οἱ ἀκριβεῖς κανόνες ἔχρουσι τὴν μεγίστην ἐπιβρόχιν εἰς τὰς κατωτάτας τῶν ζώων κλάσεις. Αἱ δὲ ἀνώτεραι, αἱ ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου τροποποιηθεῖσαι, μόναι δύνανται ν' ἀλλοτρώσιν τῆς φυσικῆς αὐτῶν

ιδιοτήτας. Πᾶν λοιπὸν δημιουργήμα εἶναι διορισμένον νὰ ζῇ ὑπὸ καθρὺν τινα τοῦ μήκους καὶ τοῦ πλάτους, καὶ δὲν δύναται νὰ παραβῇ ἀτιμωρῆτως τὸν γενικὸν τοῦτον τῆς φύσεως νόμον, ὅστις ἐδόθη αὐτῷ ὡς εἰδικὴ διαφορὰ ἐκ τοῦ ὁργανισμοῦ, τῆς συνηθείας καὶ τῶν κλίσεων αὐτοῦ.

Διὰ τοῦτο δίδει τὰ αὐτὰ προϊόντα πᾶσα στερεὰ καὶ νῆσοι, ὑποκειμένη εἰς τὴν αὐτὴν ἀτμοσφαιρικὴν ἐπιβρόχιν. Ἐκ τούτου ἡ διαίρεσις τῆς γῆς εἰς κλίματα καὶ ζώνας, καὶ αἱ ἀναφερόμεναι ὑποδιαίρεσεις τῶν ζώων καὶ τῶν φυτῶν, ὡς πρὸς τὴν ἐπὶ τῆς γῆς διανομίαν. ἀλλὰ φυσικῶς περιορίζουσι θάλασσαι καὶ ὄρη τὴν γενικὴν ταύτην ἐπιβρόχιν καὶ γεννῶσιν ἀναριθμήτους παραλλαγὰς.

Ἐνῶ ἐκβῆκεν ἡ γῆ ἀπὸ τὸ χάος, ἀνάγκη ἦτο νὰ γεννηθῇ ἀπὸ τὴν χημικὴν ἐνέργειαν τῶν ἀτμοσφαιρικῶν στοιχείων, τὰ ὅπῃ ἐπυκνώθησαν εἰς ἓνα πρωτογόνον κόκκον, τοῦ ὁποίου τὰ ὁλόκληρα μέρη ἠνώθησαν διὰ τῆς ἐφελκυστικῆς δυνάμεως τῆς πρώτης ὕλης. Πολὺν χρόνον ἦτο πεφυρακτωμένος ὁγκος ἡ γῆ. Αἱ χωνευμένοι μάζαι ἔγινον κατ' ὀλίγον ψυχραίνουμαι στερεαὶ καὶ ἐσχημάτισαν ἐπάνω τὸν φλοιὸν τῆς γῆς. Ἡ τεραστία μάζα τῶν ἐκ τῆς θερμότητος εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν ἀνελθουσῶν ἀναθυμιάσεων ἔσπευδε νὰ κρυσταλλωθῇ εἰς τὸν ψυχρανθέντα τοῦτον φλοιόν, καὶ ὁ ξηρανθεὶς αὗτος καὶ διαβράγεις φλοιὸς ἐσκεπάσθη ἀπὸ γλυκεὰ καὶ ἀλμυρὰ ὕδατα, τῶν ὁποίων τὸ πλῆθος ἤρξε νὰ πάντοτε. Ἐξαισία σιτιῶς ἀνθρακικοῦ ὀξέος ἐσχημάτιζε τότε τὰ ἀτμοσφαιρικὰ ὕγρα, καὶ πρέπει νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι τὸ πρῶτον τῆς ζωῆς ἵχνος ἐπὶ τῆς γῆς ἦτο ἐλάσσησις κρυστογάμων καὶ ἄλλων πλεόντων ἐρῶν. Ἡ διαμονὴ τῶν ὑδάτων ἔκαμε νὰ γεννηθῶσι σπέρματά τινα, καὶ οὕτως ἐπλάσθησαν φύκη καὶ ζωόφυτά τινα ἐν τοῖς ὕδασι, καὶ ἀνεπτύχθη ἐπὶ τῶν ἐράχων τελειότερα τις ἐλάσσησις, τῆς ὁποίας, ἡ ἀνάλωσις καὶ φθορὰ παρήγαγε τὸν χρῶν ἢ τὴν κηπευτικὴν γῆν. Πάραυτα ἐφάνησαν εἰς τὸν κόλπον τῆς θαλάσσης ἀλκυόνα, σπόγγοι, πολύποδες, ἀμφίβωλα πλάσματα, τὰ ὅποια ἐδείξαν τῆς ζωικῆς ζωῆς τὰ πρῶτα φαινόμενα.

Ἐν δὲ τῷ μετοξὺ τούτῳ ὁ φλοιὸς τῆς γῆς, ἡ τοῦλάχιστον ἡ εἰς ἡμᾶς γνωστὴ αὐτῆς σιτιῶς, εὐρέθη συντεθειμένη ἀπὸ σώματα ἐξ ἐλαχίστων μεριδίων συγκείμενα διὰ τῆς ἐφελκυστικῆς αὐτῶν δυνάμεως. καὶ ταῦτα τὰ σώματα ὀνομαζόμενα ὀρυκτὰ ἐρευνήθησαν τόσον προσδιορισμένως, ὥστε ἐξ αὐτῶν ἠδύνατό τις νὰ προσδιορίσῃ τὴν ἡλικίαν τῆς γῆς, καὶ τὴν ἱστορίαν τῶν μεταβολῶν αὐτῆς. Κατ' ἀρχὰς τὰ ὀρυκτὰ ταῦτα ἐμορφώθησαν διὰ τοῦ πυρός· ἄλλα ἐγεννήθησαν διὰ βραδυτάτης καὶ κατὰ μικρὸν γενομένης ἀποστάξεως καὶ κατεκρυσταλλώσεως, ἢ διὰ κρυσταλλώσεως, ἐνεργήθη ἀπὸ τὴν τῶν ὑδάτων ἐξάτμισιν ἢ ἐνέργειαν, καὶ διὰ τῶν δύο τούτων πράξεων ἐγεννήθησαν λίθοι, τῶν ὁποίων τὸ στρώμα ὀνομάζουσι οἱ γεωλόγοι ἑδαφος.

Ἡ ἐπιφάνεια τῆς γῆς φυσικῶς κατ' ἀρχὰς ἦτο ἐν

πίτεδος. Τὰ πρῶτα φυτὰ ἔσχον ἀπλῶς κατὰ τὴν κατασκευὴν, καὶ τὰ ζῶα ἀνῆκον εἰς τὴν κατωτάτην κλάσιν, καθὼς δεικνύουσι τὰ μέχρις ἡμῶν διασωθέντα λείψανα αὐτῶν. Συγκρούσματα, ὀνομαζόμενα ὑπότινων φυσιολόγων κατακλυσμοί, ἠφάνισαν τὰ σπέρματα ταῦτα τῆς ζωῆς καὶ ἠρήμωσαν τὴν τῆς γῆς ἐπιφάνειαν. Τὰ ὕδατα ἐπλημύρηνσαν καὶ ἐσκέπασαν τὴν ξηρὰν, καὶ μόλις μετὰ ἐκατονταετηρίδας ἀπεσύρθησαν, ἀφ' οὗ ἀφῆκον προφανῆ σημεῖα τῆς πλημύρης αὐτῶν. Οὕτω μᾶς ἀναγγέλουσι τὰ ἀπολιθωμένα κόκκαλα τῶν ἐκ τοῦ χρόνου ἐκείνου, ὀνομαζομένου προκατακλυσμαίου, ἐκλειπόμενων ζῶων, τὴν ἀρχαιωτέραν αὐτῶν ὑπαρξίν. Ἀλλὰ τὰ λείψανα ταῦτα δὲν εὐρίσκονται εἰς τὰ στρώματα τοῦ γρανίτου καὶ γνέσσου, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν τὸ πρωτογενὲς ὄρος. Ἰχνη τούτων ἀπαντῶνται εἰς τὸν τῆς μεταβάσεως χρόνον· πολλαπλασιάζονται εἰς τὰς δευτέρας γαίης, καὶ περὶ σσότερον ἀκόμη εἰς τὰς τρίτας καὶ εἰς τὰς τῆς πλημυρήσεως. Ἡ ἀλληλουχία τούτων τῶν ὀργανικῶν λειψίων εἶναι τόσον, ὥρισμένη, ὥστε παρατηρεῖται ἐξ αὐτῆς, πῶς ἐτελειοποιήθη πάντοτε ὁ ὀργανισμός. Ὡς αὐτῶς καὶ εἰς τὰ κατασκευασμένα φυτὰ. Τὰ βαθύτερον κείμενα, πολυάριθμα ὄντα, ἀνήκουσιν εἰς τὰ ἀγχειώδη φυτὰ, καὶ μόλις μετὰ ταῦτα φαίνονται αἱ δικοτυληδόνες, αἱ ὁποῖαι δεικνύουσι τελειοτέραν ἀνάπτυξιν. Τὰ πρῶτα ἰχνη λιθωμένων κοκκάλων τῶν θηλαστικῶν ζῶων εὐρίσκονται εἰς ἀραιότερας ὑπονόμους τῆς πλημυρημένης χώρας. Κόκκαλα ἀνθρώπων δὲν εὐρίσκονται εἰς τὰς παλαιὰς γαίης, καὶ τινὰ τοιαῦτα ἀπαντῶνται εἰς τὰ τιτανώδη στρώματα μεταξὺ τῶν ἀραιῶν χωρίων τῶν, καὶ εἶναι ὀλίγων τινῶν ἐκατονταετηρίδων ἐναποταμίευμα.

Λίθοι καὶ μέταλλα καὶ πολύτιμοι λίθοι, ἀνοργάνιστα σώματα, σχηματίζουν τὸ βασίλειον τῶν ὀρυκτῶν. Αὐτὰ δὲν ὑπόκεινται εἰς τὰς ἐπιβροὰς τῶν κλιμάτων. Διὰ τοῦτο εἶναι διαμοιρασμένα ἐπίσης πανταχοῦ εἰς τὴν γῆν, καὶ μάλιστα εἰς τὰ λεγόμενα στρώματα, ἐλαττώμενα ὅλως ἀπὸ τοὺς νόμους τῆς πλάσεως τῆς γῆς. Τῶν δὲ φυτῶν ἡ ὑπαρξίς ὑπόκειται εἰς τὸ ἔδαφος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου βλαστάνουσι, καὶ διὰ τοῦτο ἡ Βοτανικὴ λέγει, ὑπερὶ ὁρρεῖον Εὐρωπαίαν, σιθερικὴν καὶ μεσόγειον, φυτολογίαν. Πρέπει λοιπὸν ν' ἀποδεχθῶμεν ὅτι αἱ περὶ τὸν ἰσημερινὸν χώρας εἶναι αἱ πλουσιώταται εἰς φανερόγاما, καὶ ὅτι τὰ φυτὰ τῆς ζώνης ταύτης παριστάνουσι τύπους ἰσχυροῦς, σκληροῦς, καὶ ξυλῶδεις, καὶ τελευταῖον ὅτι αἱ τῶν πόλων χώρας ἔχουσιν ὀλίγα καὶ ἀδύνατα φυτὰ. Εἰς τὰς μεγάλας ταύτας ζώας εὐρίσκονται ἀναρίθμητοι ἀντιθέσεις εἰς τὴν διανομὴν τῶν φυτῶν, προσερχόμεναι ἐκ τῆς ἐνεργείας τῶν ὑδάτων, τῆς τοποθεσίας κτλ. Ἐν γένει δὲ ὅσον ὑψηλότερον ἀναβαίνει τις εἰς τὰ ὄρη, τόσο πλεον πλησιάζει ἡ ἐλάσθησις πρὸς τὴν τῶν πολικῶν χωρίων, καὶ οὕτω τελευταῖον ἐμπορεῖ τις νὰ εὕρῃ πρὸς τὴν κορυφὴν τοῦ Χιμποράσσου φυτολογίαν ἐντελῶς ἀνάλογον πρὸς τὴν

τῆς χώρας Μεμβύλης. Ἐννοεῖται δὲ, ὅτι πρὸς τοὺς πόλους ἀφανίζονται μὲν τὰ φανορόγυμα, ἀρχίζουσι ὁμως νὰ φαίνωνται τὰ ἄγاما. Μόνον ὑποκάτω τοῦ Ἰσημερινοῦ λαμβάνουσιν αἱ μονοκοτυληδόνες ὑψηλὰ σχήματα, καὶ αὐτὰ τὰ χόρτα τὸ μέγεθος καὶ τὴν ἰσχύον τῶν δένδρων τῶν εὐκρίτων ζῶων.

Τὰ ζώοις εἰς τὴν θάλασσαν εἶναι τόσο πολυαριθμότερα, ὅσον πλεον πλησιάζει τις εἰς τὸν Ἰσημερινόν. Ζῶσιν ἀδιεφάρως ὀλόγυρα τῆς γῆς, καὶ σχηματίζουν τὸν τρόπον τινὰ φυσικὴν τινα ζώνην. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἰς τὰ μαλάκια τῆς θαλάσσης. Ἀλλ' εἰς ὑψηλότερα πλάτη ἐλαττοῦται ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἢ παρελλάσσουσι τὰ εἶδη. Τὰ θαλάσσια ὀφάρια ὑπόκεινται εἰς τὸν αὐτὸν νόμον. Τὰ βόρεια εἶναι ἐνταυτῷ διάφορα τῶν νοτίων, καὶ τὰ νότια φαίνονται ὅτι κατοικοῦσιν ὑψηλὰ πλάτη, καὶ εἰς τοὺς αἰγιαλοὺς τῆς Νέας Ὀλλανδίας καὶ εἰς τοὺς τῆς Ἀφρικῆς καὶ Ἀμερικῆς. Ἔντομα καὶ σκώληκες, πολυάριθμα ὑπὸ τὸν Ἰσημερινόν, ἐλαττοῦνται πρὸς τοὺς πόλους. Ἐπειδὴ δὲ ὁ πλῆθος αὐτῶν κρέμαται ἀπὸ τὴν θερμότητα καὶ ὑγρασίαν, διὰ τοῦτο εἶναι ὑπανώτερα, ὅπου ἐκλείπουσι τὰ δύο ταῦτα. Τῶν δὲ πτηνῶν εἶναι πλουσιώτερα τὰ εἶδη, καὶ μεγαλοπρεπέστερος ὁ στολισμὸς εἰς τὰς χώρας τῶν τροπικῶν. Τὰ θηλαστικὰ μόνον ζῶα εἶναι ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν ἰσομερῶς διαμοιρασμένα εἰς τὴν γῆν, ὅχι ὅμως καὶ ὡς πρὸς τὸ μέγεθος αὐτῶν. Τὰ μεζονα αὐτῶν ζῶων εἰς τὰ δόση τοῦ Ἰσημερινοῦ ἢ εἰς τὸν πᾶτον τῆς θαλάσσης, ἢ εἰς τὰ ἐξώτατα τοῦ κόσμου. Ἐκ τῶν χιλίων γινώσκων θηλαστικῶν ζῶων ἡ Εὐρώπη ἔχει μόνον ἑκατὸν τέσσαρα, ἐνῶ ἡ μὲν Ἀμερικὴ περιέχει τριακόσια, ἡ δὲ Ἀσία ἑκατὸν ὀγδοήκοντα, καὶ ἡ Ἀφρικὴ ἑκατὸν τεσσαράκοντα πέντε. Τετράποδα τινὰ ἡμερωθέντα μετετέθησαν ἐκ τῆς φυσικῆς αὐτῶν πατρίδος εἰς τόπους ὀλίγον προσφεύς εἰς τὸν ὀργανισμὸν αὐτῶν. Ἄλλα ἐξ ἐναντίας, σύντροφα καὶ ἀκόλουθα τοῦ ἀνθρώπου, φαίνονται, ὅτι ζῶσι πλέον εἰς τὴν ἀγρίαν αὐτῶν κατάστασιν, καὶ μετέβαλον τοὺς πρώτους αὐτῶν ὀργανισμούς.

Στατιστικὸς Πίναξ τοῦ βασιλείου τῶν φυτῶν καὶ ζῶων.

Βασίλεια τῶν φυτῶν [κατὰ τὸ 1830]	Ἀριθμὸς τῶν εἰδῶν.
	80,000
Βασίλειον τῶν ζῶων	
Εὐσπόνδिला θηλαστικὰ (κατὰ τὸ 1830)	1,500
Πτηνὰ	7,000
Ἐρπετὰ	1,500
Ἰχθύες	8,000
Ἀσπόνδिला ζῶα	
Κογχύλια	1,500
Ἀράχνη	2,500